

Videnskaben om den originale bibeltekst

→ | For første gang siden 1885 kommer der en bog om tekstkritik på dansk. Det er tidligere DBI-lærer Henrik Bartholdy, der har skrevet bogen, som netop nu udkommer på Bibelselskabets forlag. DBIposten har taget en snak med ham om, hvad tekstkritik er.

»Tekstkritik er vigtig, fordi vi ønsker at vide, hvad Gud siger til os.« Det fastslår Henrik Bartholdy, forfatter af den nye bog om tekstkritik. »Gud har åbenbart sig i historien, hans ord blev 'kød og blod' i nogle skrifter. Fordi bibelteksten er overleveret til os gennem mennesker, der laver fejl og for eksempel skriver forkert af, så er det vigtigt, at vi så præcist som muligt finder tilbage til det ord, som Gud oprindeligt gav gennem profeter og apostle. Sagen er nemlig, at vi ikke har en eneste stump af Bibelen i originalt manuskript, men alt, hvad vi har, er afskrifter af afskrifter. I en afskrivningsproces vil der altid snige sig

fejl ind, fordi vi mennesker ikke er fuldkomne.«
Henrik Bartholdy var lærer på DBI i Gammel Testamente fra 1992-2002 og har skrevet en bog om tekstkritik, der netop nu udkommer på Bibelselskabets forlag. Den er beregnet som lærebog på universitets-niveau. Henrik søger nu job inden for personaleledelse. Han er gift med Hannah og har to børn; i fritiden er han en af præsterne i den lutherske frimenighed Københavnerkirken.

Størst mulig nøjagtighed

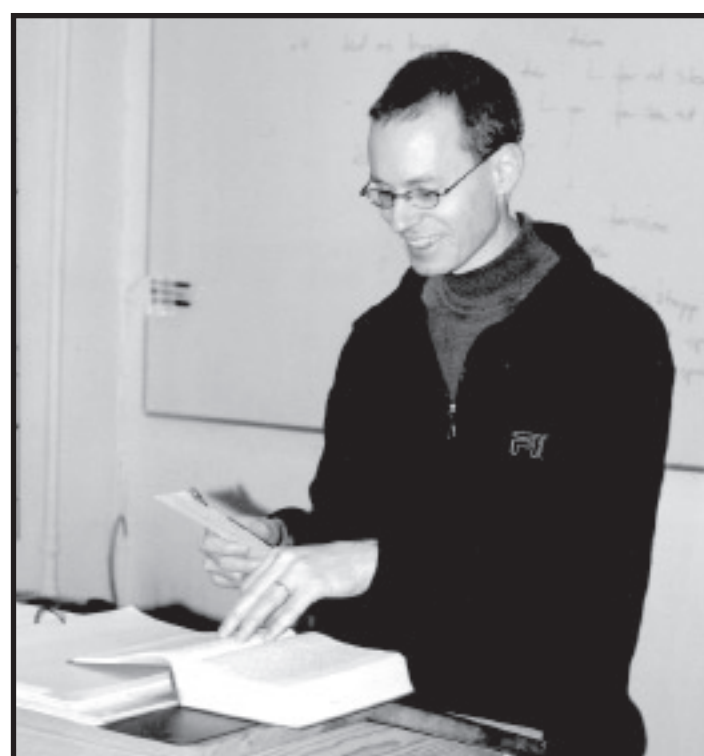
»Tekstkritik er arbejdet med at fastslå med størst mulig nøjagtighed, hvad den oprin-

delige tekst til et eller andet værk har været. Når man bruger ordet 'kritik', er det brugt i en neutral betydning, og skal forstås noget i retning af 'bedømmelse'. En forsker ved navn A. E. Housman har formuleret det således: *Tekstkritik er videnskaben at finde fejl i tekster og kunsten at fjerne dem*,« citerer Henrik Bartholdy. Han forklarer, hvad det betyder for arbejdet med Bibelen: »De udgaver vi har af Det Gamle Testamente (GT) er en lang række manuskripter, som ikke er 100 procent identiske. Tekstkritikkens opgave er at samle alle tilgængelige manuskripter, sammenligne de forskellige læsemåder og derefter forsøge at finde ud af, hvad der er den oprindelige tekst. Det er vigtigt, fordi vi ønsker at finde ud af, hvad Gud vil kommunikere til os gennem hans ord.«

Henrik Bartholdy forklarer, at tekstkritik ikke må forveksles med bibelkritik, men at tekstkritik blot er en hjælpedisciplin: »Tekstkritik har teologisk set ikke noget formål i sig selv, men målet med at arbejde med bibelteksten er at finde betydningsindholdet og formidle det til mennesker i dag.«

Der manglede en lærebog

»Jeg kom i gang med at arbejde med tekstkritik i forbindelse med min undervisning på DBI, og der fandt jeg ud af, at der manglede lærebogsmateriale. Det, der fandtes, var enten forældet, for omfangsrigt eller for dårligt. Jeg blev inspireret af en ny stor engelsk indføring i GT's tekstkritik, og jeg fik lyst til at lave noget tilsvarende i en kortere udgave til de danske studerende,« siger Henrik Bartholdy, der skrev bogen, mens han arbejdede på DBI. Siden GT-professor Frants

Henrik Bartholdy er i fritiden en af præsterne i Københavnerkirken.

Buhl udgav en bog i 1885 om den gammeltestamentlige skriftoverlevering, er der ikke blevet udgivet noget større værk om tekstkritik på dansk. Den nye lærebog, som har titlen *Håndbog i gammeltestamentlig tekstkritik*, udgives af Det Danske Bibelselskab.

Indføring i metode

»Bogen er først og fremmest aktuel for teologistuderende, teologer og andre, der beskæftiger sig med den hebraiske grundtekst,« siger Henrik Bartholdy og fortæller hvad bogen indeholder: »Bogen giver en præsentation af de forskellige tekstvidner, vi har til GT. Det gælder både hebraiske manuskripter og gamle oversættelser. Dernæst er der en indføring i, hvilken metode man kan bruge, når man skal vurdere tekstkritiske problemer. Der er også et stort kapitel om hvordan forskellige læsemåder til konkrete bibelsteder er

opstået. På den måde får læseren nogle redskaber til selv at kunne gennemskue tekstkritiske problemer. Endelig er der et kapitel, som præsenterer den moderne standardudgave af den hebraiske tekst. En del af den præsentation består af den første danske oversættelse af alle latinske ord og forkortelser, der bliver brugt i den hebraiske bibel.«

»Umiddelbart har beskæftigelsen med tekstkritik ikke været opbyggelig, på samme måde som beskæftigelsen med hebraisk grammatik sjældent er opbyggelig. Tekstkritik og grammatik er arbejdsredskaber, som går forud for tolkningsarbejdet af teksten. Og selvom tekstkritik ikke er opbyggelig i sig selv, så er det en forudsætning for, at vi lader os opbygge af den rigtige tekst«

Interview af TKM-studerende
Thomas Olofson

Bogen er først og fremmest aktuel for teologistuderende, teologer og andre, der beskæftiger sig med den hebraiske grundtekst, siger Henrik Bartholdy.

Mænd, kvinder og forkyndelse:

Hvor ligger det sunde spor?

digvis enhver tale, der har læremæssigt indhold, som er læreforkyndelse. Det ville ramme sand profeti, sunde vidnesbyrd og al god evangeliserende forkyndelse.

Taleforbudet 1 KOR 14,34FF kan ikke være et totalt forbud mod at oplade sin røst, da det så ville ramme andre tydelige ord i NT generelt og i selve 1 Kor om kvinder, der beder og profeterer.

Kort sagt: Lige så tydeligt NT er om, at forkyndelsen er mænds og kvinders fælles opgave, lige tydeligt er det, når det placerer lærerfunktionerne alene hos mænd.

Tillid
Når denne orden er fastlagt – i menigheder og organisationer – må vi vise hinanden tillid i den konkrete forvaltning af det. Man kan ikke lovgive sig ud af alt, og detaljerede regler vil tage frimodigheden fra os alle. Der er ingen tvivl om at det samme bibelske emne – fx nadveren – kan behandles både med fokus på det læremæssige indhold og med fokus på den aktuelle anvendelse i kristne menneskers liv. Hvor grænsen konkret går, kan være svært at sige; men her må vi vise kristne kvinder den tillid, at de kan skønne, og den frihed, at de også indimellem vil skønne forkert.

Uden den tillid og frihed kan intet kristent arbejde fungere. Hvis vi ikke får et klima med fast orden og reel tillid, kan hverken mænd eller kvinder få frihed til at blive brugt i Guds rige med deres evner og gave. Og det er i sidste ende det, det handler om.

Det er vigtigt, at den undervisning ikke isoleres til at handle om 2-3 steder hos Paulus, evt. tilsat de 3-4 steder, der handler om ægteskabet. Der må trækkes linier til den bibelske forståelse af skabelsen 1 MOS 1-2 og til den bibelske forståelse af Guds folk som Guds hustru og Kristi brud. Hvis mennesker ikke bliver overbevist indefra om det bibelske og sunde i en tjenestodeling, så er kampen tabt.

Ordnede tjenester for kvinder
Vi taler om et ordningspørgsmål. Derfor må der udvikles en skik i menigheder og organisationer, hvor lærerfunktioner tydeligt placeres i bestemte tjenester og funktioner. Og andre tjenester og funktioner

Af rektor på DBI Jens Ole Christensen

230 kr. resten af året

→ | Sidst i september sendte vi et brev til alle, som modtager DBIposten. Vort ærinde var at gøre opmærksom på vores meget anstrengte økonomiske situation.

Som reaktion på vort brev, har vi pr. 9. oktober fået ca. 800.000 kr. Vi er overvældede over de mange gaver, som vidner om kærlighed til DBI's arbejde, og vi siger en stor tak til alle, som med gaver og forbøn hjalp os igennem den akutte nød. Vi håber, at der fortsat er mange, som vil gøre brug af girokortet. Resten af året har vi nu brug for ca. 1,6 mio. i gaver. Det er mange penge, men hvis DBIpostens 7.000 abonnenter hver giver 230 kr. inden årets udgang, er målet nået. Eller hvis de 2.000 personer, som løbende støtter DBI med gaver, giver hver 800 kr. inden årets udgang, vil vi også nå målet.

På DBI er vi kede af, når situationen spidser sådan til, at vi bliver nødt til at udsende et nødbrev til vore venner. Derfor ønsker vi meget, at flere vil være med i en fast givertjeneste enten ved at tegne et gavebrev eller alternativt ved at være med i en fast-giver-tjeneste fx gennem Betalingservice.

300 personer giver tilsammen 1,4 mio. kr

I dette nummer af DBIposten har vi vedlagt en gavebrevsfolder. Læs folderen igennem og overvej, om du skulle tegne et gavebrev til DBI. I folderen kan du krydse af, om du vil give et fast beløb hvert år, eller om du hellere vil give en bestemt procentdel af din indkomst hvert år. Der er knap 300 personer, som har tegnet et gavebrev til DBI, hvilket beløber sig til ca. 1,4 mio. kr. om året. Det er næsten en tredjedel af det,

Den nye gavebrevsfolder, som mange af jer forhåbentlig vil gøre brug af.

som DBI skal bruge i år. Og det er en 'fast indtægt', som gør det lettere at lægge budgetter lidt længere frem.

Unge studerende og modne ledere

Netop i denne tid står DBI overfor store udfordringer. Efter sommer begyndte seks nye TKM-studenter, og vi forventer, at op mod ti af de nye teologistuderende på Københavns Universitet vil gøre brug af vore tilbud.

En anden gruppe, som er kommet meget på DBI det sidste års tid, er ledere fra forskellige dele af kirken, og vi stiller meget gerne vores teologiske ekspertise til rådighed for jer i menighederne, som gennem forbøn og gaver bærer vort arbejde.

Af landssekretær Kurt Dalsgaard

Næstformanden mener, at tilbuddet er så godt, at det ville være en skam at takke nej: »Mange lektorer og doktorer tager hurtigt flere tusinde kroner for en aften, men vi tilbyder det gratis«. Typisk vil et emne til en aften være noget, som underviseren til daglig beskæftiger sig med. Det kan være emner indenfor GT og NT, men også etiske og dogmatiske problemstillinger eller områder indenfor missionsteologien.

Sådan gøres det

Daniel Burgdorf forklarer, at det eneste man skal, er at kontakte DBI og snakke med Kurt Dalsgaard eller ham selv og så allerede have fundet nogle datoer, man kunne tænke sig. Nærmere og bedre kan det ikke være. Hermed er opfordringen sendt videre.

Kurt Dalsgaard og Daniel Burgdorf kan kontaktes på tlf: 3313 5500 eller henholdsvis kd@dbi.edu og db@dbi.edu.

Af stud. theol. Simon Olesen

Godt tilbud til alle ungdomsforeninger

→ | Besøg DBI med din ungdomsforening. I kommer, og vi sørger for undervisning og alt det praktiske.

Som noget helt nyt lancerer DBI nu muligheden for, at ungdomsforeninger kan holde deres møde på DBI. »Jeg ser frem til at møde de unge mennesker«, udtaler rejsesekretær Daniel Burgdorf og fortsætter: »det er vigtigt at gøre DBI kendt«. Initiativet kommer fra informationsudvalget (IFU), som på denne måde ønsker at synliggøre DBI blandt de unge og samtidig fortælle om muligheden for at læse på DBI.

Brug af lærerkræfter

Næstformand i IFU Daniel Hougaard forklarer om ideen: »Vi har så mange kompetente lærerkræfter på DBI, som vi synes, at andre også skal have glæde af.« Han fortæller videre, at den lokale ungdomsafdeling kan komme og holde deres aften på DBI, hvor taleren vil være en underviser fra DBI. Derudover vil en aften typisk indeholde en rundvisning på DBI og information om DBI.

DBIposten

Redaktion

Landssekretær Kurt Dalsgaard, *ansv.*
Rejsesekretær Daniel Burgdorf, *red.sekr.*
Stud. theol. Martin Krak
Stud. theol. Lars Frederiksen
TKM-student Thomas Olofson

Indlæg til DBIposten sendes til dbi-posten@dbi.edu

DBIposten sendes gratis til interesserede

LAYOUT

Christian Rahbek Olsen

TRYK

Morsø Folkeblad

ISSN 0906-825X

DBI arbejder med bibelforskning og teologisk undervisning, hvor teologistuderende er den primære målgruppe. Formålet er at fremme bibeltro forkyndelse, undervisning og mission i Danmark og udlandet.

Frederiksborggade 1B 1.
1360 København K
Telefontid hverdage kl. 9-12
Tlf: 33135500
Fax: 33136989
Email: dbi@dbi.edu
Web: www.dbi.edu
Giro 5 21 59 00
Studentertelefon: 33138040

Formand for styrelsen

Egon Kattner
Højbovej 26
2500 Valby
Telefon: 36 17 64 47
Email: eka@km.dk

Administration

Rektor
Jens Ole Christensen
Konst. sekretariatsleder
Jette Frida Jessen
TKM-sekretær
Solveig Christensen

Undervisning

Lærerådsformand
Jens Bruun Kofoed
TKM-leder
Finn Aa. Rønne

Mødevirksomhed

Landssekretær
Kurt Dalsgaard
Rejsesekretær
Daniel Burgdorf
Fritidsrejsesekretær
Svend Aage Paulsen
Tlf: 47315618

Møder i nov.

4. Svinninge IM
7. Helsingø LM
9. Sejerø IM
11. Jyderup IM
13. KPI-kursus
14. IM/KFUM og KFUK efterskoleforstandere
18. Vejlbjby IM
19. Mårslet IM
20. Voel IM
20. Ugerløse IM
22. Pædagogisk Forenings årsmøde
22. KVV Hillerød
22. Sct. Hans kirke, Odense
23. København ELM
25. Djurslands Efterskole
25. Vivil/Fjellerup IMU
26. Tabor, Århus LM
27. Mørkøv IM
28. Ugerløse IM
30. Hillerød LM

7.-17. Møderejse på Færøerne

Husk i forbøn...

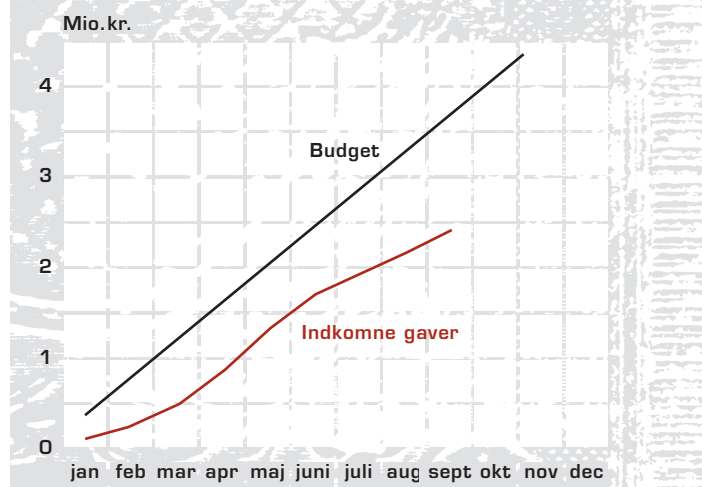
Bed om/for

- at DBI må få de mange penge, som skal bruges resten året.
- at mange må tegne et gavebrev til DBI.
- de nye studenter både på Teologisk Fakultet i København og på TKM.

Tak for

- DBI-venners forbøn og økonomiske opbakning.
- Guds omsorg.
- at Henrik Bartholdys bog om tekstkritik er blevet udgivet.

Gaver til DBI

Månedsbudget: 389.000 kr.
Indkomne gaver i september: 261.209 kr.
Bagud i forhold til budgettet pr. 30. september: 1.325.324 kr.

MISSION

månedensCITAT

Alle siger at tanken om tilgivelse er smuk, lige indtil der bliver noget at tilgive...

C. S. Lewis

→ | Guds redningsplan er for alle mennesker – uanset nationalitet og hudfarve. Mission handler ikke om kulturimperialisme, men om noget langt, langt større:

Sjæles frelse.

AKTUELkommentar

Tomheden

→ | Grosbøll-sagen handler om hjerterne og det evige liv. Derfor er der stort behov for, at vi vender tilbage til Guds eget levende og skabende ord.

I løbet af sommeren har vi hørt om, hvordan mange i trafikken er blevet dræbt. Tomheden har sat sine dybe spor. Hjerner, som ved deres fulde brug skulle lede mennesker sikkert gennem trafikken, blev på forskellig vis sat ud af funktion, når søvnen tog en bag rattet, eller det gik så stærkt, at man mistede kontrollen. Det satte dybe og tragiske spor, og mange mistede livet.

Når man mister livet, så dør man, og når man mister livet for evigt, så går man fortabt. Så dør også det levende håb, og det er ikke bare en fare, men det er en virkelighed der, hvor hjerterne er tomme for det personlige, troværdige og nære liv med Gud.

Grosbøll-sagen handler ikke bare om ord, om en præst, om en folkekirke, om en biskop, om en tro eller mangel på tro, nej, den handler om hjerterne. Et tomt hjerte kan være fyldt af mange ord og mange ting og tro af mange slags, men den opstandne, personlige og levende Gud findes ikke i det hjerte. Det sætter endnu mere og endnu dybere, tragiske spor, at mange mister livet for evigt.

Hvad gør vi her? Ja, de tragiske ulykker i trafikken har sat snakken og overvejelserne i gang hos mange om, hvad der kan gøres. Flere forslag er nævnt, for eksempel en bedre sikring af vejnettet, bedre skiltning, men også en større og bedre oplysning om og fokus på farerne ved den tomme og tankeløse kørsel.

Hvad gør vi her med det tomme hjerte? Ja, Grosbøll kommer med mange ord og forklaringer på, hvad det handler om. Men de menneskelige ord og forklaringer gør det ikke. Nej, der er brug for at vende tilbage til Guds eget levende og skabende ord, vende tilbage til Gud selv og til hans ords mægtige kraft og styrke. Det ord virker, så troen på den eneste sande og levende Gud bliver til og fastholdt i menneskers hjerter. Her er alle lige, om det er en biskop, en præst, en landmand, en læge, en sygeplejerske osv., så er det det, jeg må kæmpe for og være optaget af.

Af medlem af DBI's styrelse Knud Dalsgaard Hansen

I dagens Danmark forbindes mission ofte med kulturimperialisme. Kulturimperialisme, fordi det hævdes, at missionen, som et fremmedelement, ændrer ved noget fundamentalt i kulturen og ikke respekterer den iboende kulturens skønhed. Til det er der bare at sige: Mission er så meget mere end kulturimperialisme.

Ordet mission stammer fra det latinske ord *missio*, som betyder sendelse. Mission må derfor være en handling, hvor den ene part sender den anden part af sted. Men hvorfor mission?

Hvorfor mission?

Adam og Eva levede til at begynde med i et tæt fællesskab med Gud. Men efter deres fald måtte Gud bryde fællesskabet. Gud kunne i kraft af sin hellighed ikke længere leve i en tæt relation med dem. I stedet måtte han lade dem møde sin vrede og straf. Siden den dag er vi som menneskeslægt allerede fra vores undfangelse af overladt til Guds vrede, straf og dom. Men Gud besluttede i sin kærlighed at iværksætte en redningsplan, så vi på ny kunne få mulighed for at opnå fællesskab med ham. Denne redningsplan er for alle mennesker uanset nationalitet og hudfarve.

Planen gik ud på, at Gud valgte at blive en del af menneskeslægten ved at lade sin søn Jesus føde. Og ved Jesu død valgte han at forsoner verden med sig selv, for at

enhver, som tror på ham, ikke skal fortabes, men have evigt liv og dermed opnå tæt fællesskab med Gud.

Redningen fra fortabelsen og ligeledes forsoningen med Gud gives altså ved troen på Jesus. Troen på Jesus kommer dog ikke ud af intet. I Rom 10,17 læser vi, at troen kommer af det, der høres, men før det kan høres, må det fortælles. Mission driver vi, når evangeliet bringes videre, så andre kan høre om Gud og hans redningsplan. Vi driver altså mission, for at andre må få del i Guds redningsplan.

Hvem kan drive mission?

Missionens sag gælder alle dem, der er kommet til tro på Jesus. Jesus siger selv til disciplene i sin afskedstale på Oliebjerget i ApG 1,8: »I skal være mine vidner både i Jerusalem og i hele Judæa og Samaria og lige til jordens ende.« Som kristne er vi vigtige brikker i Guds redningsplan. Det er os, der må forkynde evangeliet til dem, der aldrig før har hørt det. Det gælder både i Afrika, Asien og Sydamerika, men sandelig også i Sønder Bjert og Skovlunde.

Troen kommer af det, der høres

Mission er, at den ene part (Gud) sender nogle af sted med budskabet om Jesus til den anden part, der ikke kender Jesus. Om det enkelte menneske begynder at tro, er ikke sendebudenes sag, men Helligåndens. Vi kan nok gå

med det glædelige budskab om, at Jesus er død for syndere, men tilegnelsen af Jesus er en sag mellem det enkelte menneske og Helligånden.

Når troen kommer af det, der høres, er det derfor enormt vigtigt, at ordets forkyndelse har en central plads i vores missionsindsats, for hvordan skal mennesker komme til tro, hvis ordet om Jesus aldrig bliver fortalt?

Ofte vil budskabet om Jesus ændre noget radikalt i menneskers liv, så der bliver tale om et før og et efter. I vores møde med andre kulturer vil der på den baggrund ofte opstå komplikationer, hvor nyomvendte opfordres til at sige nej til de elementer i kulturen, der ikke harmonerer med den kristne tro. Dette falder mange for brystet, fordi de forbinder det med kulturimperialisme. På trods af det må vi dog være vedholdende i forkyndelsen af ordet, for mission handler om noget langt større end kulturimperialisme; nemlig sjæles frelse.

Det fundamentale er en serie på seks artikler, som i år har været at finde på DBIpostens bagside. Det er studerende ved DBI, som med egne ord skriver om velkendte og grundlæggende emner. De seks artikler handler om Bibelen, Lov og Evangelium, Sakramenterne, Efterfølgelse, Bøn, og Mission.

Af stud. theol.

Rene Sølvsten Nissen

